

D.

STATUTA
BURSAE LONGINI

SEU

CANONISTARUM

EX A. 1485.

(CONTUBERNIUM JURISTARUM.)

Anno Domini MCCCCLXXXV die vero Lunae Tertia Mensis Octobris. In rectoratu Egregii Viri Mathiae de Costen decretorum doctoris, et ad sanctam Annam in Cracovien. Ecclesiae Parochialis Rectoris Statuta infrascripta domus Bursa Canonistarum in Platea Sancti Andreae sitae Convocatione generali ad omnes Doctores et Decanos ac Collegiatos omnium facultatum sub poena non contradicendi per ipsum Dominum Doctorem et pro tunc Rectorem, die praefata hora vigesima in Collegio Dominorum Artistarum facta et assignata sunt, auscultata et approbata. Qui quidem Convocatorum Doctores et Magistri isti ex no-

mine interfuerunt videlicet: Stanislaus Brzeszyna, Mathias Co-
hylyno, Bernardus Nissa, Joannes Piltza Magistri et Sacrae Theo-
logiae Professores; Joannes de Szkawina, Joannes de Wysoka
dictae Bursae Senior, Petrus de Kozłow, Andreas de Gorra de-
cretorum Doctores et artium liberalium Magistri; Joannes de
Regul. Medicinae Doctor, Stanislaus de Górka Artistarum Deca-
nus, Petrus de Zambrzedz, Martinus de Cracovia, Andreas de
Łabiszyn Magistri et Collegiati domus Artistarum. Qui omnes
ipsa Statuta approbarunt et ex super abundanti Doctores absen-
tes protunc ad revidendum praedicta statuta deputarunt videli-
cet: Arnolphum de Mierzyniecz Canonicum Cracoviensem, Sta-
nislaum Kobyliński, Clementem de Piotrkow ordinarium Juris
Canonici decretorum Doctores. Quibus Statutis per praefatos
Viros sic deputatos revisis et correctis beneque intellectis ipsi
Domini deputati mandarunt ea firmiter et inviolabiliter observa-
re et manu tenere sub debito obedientiae ipsius domus Rectoris
ac suorum Successorum.

**Statuta concernentia intrantes domum D. Longini
dictam Bursam Dominorum Canonistarum.**

Nullus acceptetur in domum neque admittatur ad ponen-
dum Bursam nisi prius in Matrica Universitatis fuerit intitulus
et aliquantulum in artibus sit fundatus.

Aliud.

Item nullus suscipiatur in domum nisi prius pro introitali-
bus det aureos duos Contubernii Seniori, ad hoc venia Senioris
domus obtenta et introitalibus solutis, secus faciens locum in do-
mo non habebit.

Aliud.

Item statuimus quod quilibet volens stare in Contubernio
omnia subsequencia statuta sub conscientia promittat servare.

Aliud.

Item statuimus quod nemo admittatur in domum, nisi pro-
mittat obedire seniori Bursae praesertim in rebus licitis et hone-

stis. Si quis rebellis apparuerit de domo excludatur, tanquam contumax et suae propriae actor voluntatis.

Aliud.

Nullus etiam suscipiatur nisi promittat Seniori secreta domus tenere apud se et nulli revelare, sub poena Fertonis. Si secundo excesserit, puniatur in octo decem grossis, si tertio excludatur. Juramentum sic recipiendum est. Ego N. juro Domino Provisori et ejus Seniori ac successoribus obedientiam et promitto Statuta servare Bursam Canonistarum concernentia, bonumque Communitatis promovere, secreta Bursae non revelare Personis extraneis. Sic me Deus adjuvet et Sancta dei Evangelia.

De tempore et modo solutionis Bursae.

Quilibet in dicta domo morari desiderans singulis Septimanis Bursam ponere sit astrictus. Secundum Consuetudinem, exceptis infirmis, qui tamen seniores debent accedere et ei causas aegritudinum declarare sub poena dupli. Bursa autem per unum quemque solvi debet Feria Sexta ante occasum solis inclusive. Si quis in diem Sabathi distulerit, puniatur in duobus quadrantibus et si in dominicam, tribus quadrantibus et sic consequenter per additionem unius quadrantis.

De rationibus et additionibus.

Statuimus ut quilibet Feria sexta prandiis peractis, vel si cut seniori videbitur expediri, dispensator seu Praepositus praecedentis Septimanae ad dandum rationem in praesentia senioris et ad minus unius Consiliarii sit astrictus, additiones vero si quae dandae vel non dandae per Seniores et unum Consiliarium decernentur, quilibet vero easdem solvere tenebitur sub poena unius grossi.

De recedentibus in communi.

Quia multi se recessuros fingunt dispensatori, quod se Bursam non ponere iudicant, nulla adhuc licentia obtenta sui recessus a Seniore, ideo huic errori occurrere volentes: Statuimus, ut si quem recedere contingit Seniores pro licentia petenda accedat, eidem causam sui recessus assignando et obtenda licentia die tertia recedat, si vero longius manserit, bursam ponere sit

astriatus et omnes negligentias . . . arguendo rem exponat, post cuius recessum senior dispensatorem advocet et eundem absolutum a positione Bursae iudicet; quod si seniore non avisavit, Bursam ponat sub poena dupli.

De Tempore comedendi.

Statuimus quod prandium diebus festivis hiemali et aestivali commutationibus post summam missam in Ecclesia Cathedrali Cracoviensi celebrari debet. Caena vero diebus Dominicis post ordinariam Baccalaureorum Disputationem, licet allis diebus festivis post Vesperas fieri poterit. Diebus autem feriatis prandium fiat post Exercitia Matutina, et post Lectionem Decretorum, et hoc si aliquis vel aliqui de Domo Scholas privatas visitaverint. Diebus autem Sabbativis prandium post ordinariam Magistrorum Disputationem fieri debet.

De ordine sedendi ad Tabulam.

Quilibet illum locum teneat ad mensam puta: Magistri secundum ordinem suae promotionis, post hos baccalaurei Sacrorum Canonum secundum ordinem suae promotionis, demum baccalaurei artium si qui fuerunt, secundum eundem ordinem. Studentes vero secundum ingressum domus ad mensas resideant nisi tunc Seniori videretur pro honestate alicujus personae melius expedire. Ita tamen quod sacerdotes praeferantur caeteris, juxta arbitrium Senioris collocentur immediate post Seniore, qui semper primum locum obtinet sive sit sacerdos, sive non.

De benedicite et gracia.

Ut homines Intellectuales a bestiis irrationalibus differant, et beneficia a Domino percipere recognoscant, statuimus: ut Senior surgendo honeste *benedicite et gracias* clara voce dicat, vel saltem sacerdos aliquis cum consensu senioris, et tunc quilibet surgat honeste mitram aut capucium deponendo, ita tamen quod Sacerdos vel Senior unum versum vel medium, secundum consuetudinem incipiendo dicat, studentes vero alium versum vel medietatem voce sincera respondeant, hoc fiat ante prandium et ante caenam et post simili.

De recedentibus a mensa.

Statuimus quod Praepositus antiquus observet, ut nullus ante gratias recedere praesumat, nisi notabili superveniente causa, sub poena duorum quadrantum irremissibiliter.

De lectione ad mensam.

Item Statuimus quod Praepositus aut Servitor suus ad mensam legere sit astrictus, sub poena medii grossi toties quoties neglexerit, idem conscribat non venientes ad actum.

De silentia ad mensam.

Quia iustum est de eo ut cogitemus a quo beneficia recipimus et loquamur. Ideo statuimus ut omnes et singuli ad mensam silentium teneant, et lecturam audiant, sine quibusvis clamoribus, detractionibus, vocis et murmurationibus, sub poena unius grossi. Sic tamen ut si alieni, vel aliquibus silentium per seniore[m] imponeretur et statum non servaverit secundum arbitrium Consiliariorum poterit excludi.

De portantibus ad mensam.

Item quia plures negligentiae committuntur circa portat[ur]am cibarium ad tabulas. Ideo statuimus ut lector praecedentis Septimanae portet scultellam ad . . .

De portionibus.

Statuimus quod Dispensator aut Praepositus omnes et singulas portiones iuxta morem consuetum ad mensam ponet, sub poena medii grossi et extra Tabullam nulli servare sit astrictus, nisi aliquis vel aliqui in negotiis Communitatis disponendis per seniore[m] mittetur vel mitterentur, extunc iuxta iussum senioris portiones et pulmentaria servare sit astrictus.

De iniuriis in Tabullam.

Nullus alterius talare recipere aut occupare vel ad cameram deportare audeat, sub poena quadrantis.

Aliud.

Item nullus circa Tabullam rixose contra alium tempore prandii aut coenae insurgere audeat, sub poena sex grossorum. Sed si quae sibi iniuriae inferri videantur: pacifice tolleret quousque coena vel prandium finiatur, post vero seniore accedat et offensam pulchre et honeste exponat, senior vero paratus sit partibus iustitiam exhibere.

Aliud.

Item nullus alterius portionem circa Tabullam recipere praesumat, duoque simul et semel praetermisso ordine pro portione scutellam intingere non audeant. Si qui vero oppositum facere inventi fuerint, tanquam leves et moribus carentes, de ordine studentum commensalium eiusdem mensae excludantur et circa finalem Tabulam ad eandem mensam collocentur et in duobus quadrantibus nihilominus puniantur, ne praetermissis moribus scienciam acquirere valeantur.

De suspendendis a Tabula.

Quilibet punitus vel poenalis judicialiter declaratus, si suam poenam ad terminum sibi praefixum solvere neglexerit, vel pronunciatu in iudicio irrecuse ponere sit obligatus, sub poena suspensionis tabulae id est carrentia suae portionis. Si quis vero inhibitioni Senioris vel ejus vices gerentis contravenire praesumpserit, puniatur in quatuor grossis, quod si secundo facere repertus fuerit, puniatur in duplo et sic consequenter.

Aliud.

Quilibet Praepositus vel dispensator pro sustentatione expensarum ipsi seniori grossum dabit.

Aliud.

Item si quis seniore verbo scandaloso et contumelioso, vel quovismodo inhonesto offenderit vel contra eum qualitercunque fuerit et de hoc vinctus extiterit, de domo excludatur.

Aliud.

Statuimus quod quicumque ad mandatum senioris vel vices eius gerentis praecipue pendente iudice et ad Tabulam non siluerit, quando ab eodem sibi silentium impositum fuerit, extunc mox in sex grossis puniatur, qui dum secundo vel tertio monitus non tacuerit, quarto cum silentio de domo excludatur.

Aliud.

Si quis verbis pungitivis aut infamatoriis, aut derisoriis alterum laeserit, et de hoc sufficienter convictus fuerit, parti laesae verbis deprecationes faciat, emendam condignam iuxta arbitrium senioris et suorum consiliariorum et pro poena Communitati solvet 34 grossos.

Aliud.

Si quis item alteri comminatus fuerit, aut arma contra aliquem portaverit et de hoc convictus fuerit, pro poena solvet sex grossos, si enim monitus cessare noluerit, in duplo puniatur; si etiam tercio, de domo eiiciatur. Si quis manus iniecerit violentas vel gladium evaginando percutere alium voluerit, de domo irremissibiliter excludatur. Si vero offensa enormis fuerit, ad dominum Rectorem Universitatis remittatur.

Aliud.

Si quis item alterum maxillaverit et si illud factum fuerit circa Tabulam, reus simili de domo excludatur. Si autem in aliquo loco occulto hoc factum fuerit, reus pro poena Communitati dabit fertonem et parti laesae satisfaciatur verbis deprecatoriis praesentibus illis, coram quibus facta est confusio, hoc tamen sit iuxta arbitrium senioris et consiliariorum; sed si quis alterum laeserit, sic quod vulnus notabile aut effusio sanguinis apparuerit et parti laesae satisfaciatur iuxta arbitrium senioris et consiliariorum, pro poena solvat mediam marcam.

Statuta concernentia bonum utile omnium.

(Cały ten paragraf jest zatartym w rękopiśmie, tyle przecież z niego wyczytać można, że traktuje o sprzętach domowych

i naznacza kary na uszkodzających takowe, za pierwszą razą cztery grosze, za drugą 8, a za trzecią 11. Toż samo rozumie się o bazgrających po ścianach.)

Aliud.

Item statuimus, quod nullus urinam fundere seu emittere de die, sive de nocte ad lapidem lanatorum in stuba praesumat. Si quis oppositum faciet puniatur in fertone, et si secundo fecerit, de domo excludatur, tanquam boni communis destructor. Idem volumus intelligi de qualicunque immundicia.

Aliud.

Item nullus audeat in sua camera lumen, aut candelam ad parietem affigere, per quod facillime posset sequi exustio, vel ad minimum denigratio, sub poena sex grossorum, et si de hoc cessare noluerit, solvat duplum post admonitionem.

Aliud.

Item nullus ex studentibus inmorari desiderans in camera sua, vel aliena ignem de carbonibus aut lignis facere audeat, sub poena exclusionis, exceptis illis, qui caminos in suis cameris habuerint, quibus habere licet pro loco et tempore opportunis, cum moderamine tamen fiat ignis.

De Aqua.

Nullus de camera sua vel aliena aquam, urinam vel quenquam alium liquorem de fenestra fundere praesumat per quam alicui, vel aliquibus praetereuntibus damnum, aut nauseam generare videtur, sub poena fertonis. Etiam nullus scopes, mundicias publice de fenestra proicere audeat. Quod si quis fecerit, puniatur in 4 grossis. Si secundo, in duplo, et sic consequenter. Si vero quis ex ministris fecerit, per seniore affligatur.

De fornace.

Et honestas circa tabulam sed maxime in fornace servetur, scilicet, ut si antiquior magister ad fornacem venire curaverit, extunc junior magister sibi cedere sit astrictus, et junior bacca-

laureus antiquiori, et junior Studens seniori, ita tamen, quod quilibet honeretur secundum dignitatem. (Reszta tego i następnego paragrafu zupełnie zatarta.)

Aliud.

Item nullus audeat in domo lapidem jacere, per quem facillime possit sequi ruptura liquestrarum, sub poena duorum grossorum. Et si peramplius fecerit, puniatur in duplo, et sic consequenter.

Statuta concernentia bonum honestum.

Statuimus, dum et quum est mandatum Domini Rectoris omnibus domum praefatum inhabitantibus, simul post campanae pulsum cum seniore eorum . . . sint astricti, ipsum seniore honeste ad locum mandatum associantes, ita tamen quod senior praecedat, et quilibet secundum statum suum illum sequatur, sub poena unius fertonis irremisibiliter recipiendi.

Aliud.

Item nullus inducere in domum praesumat personas extraneas, quae insolentias et disturbia in studio generare possint, aut scandalum et impedimentum studentibus, sub poena octo grossorum. Quem si inductor solvere neglexerit, dum et quum per seniore domus monitus fuerit in crastino solvat duplum, sequenti die triplum et sic sequenter.

Aliud.

Item nullus mulieres inhonestas in domum introducat, sub poena exclusionis.

Aliud.

Item statuimus et in quantum possumus ordinamus, ut nullus in domo loca suspecta, videlicet domus lenorum, vel domus in quibus suspectae mulieres morantur, visitare praesumat. Et si quis repertus et per aliquem convictus, vel solum coram aliquo se jactando confessus fuerit, extunc irremissibiliter de domo excludatur, nulla eidem impertita misericordia.

De tabernis.

Nullus visitare tabernas vel celaria in quibus vinum vel cerevisia . . . praesumat. Quod si quis repertus fuerit, solvat pro primo sex grossos. Si autem secundo hoc ipsum fecerit, excludatur.

De ludorum abstinentia.

Item statuimus, quod nulli ludi in domo exerceantur. (Reszta paragrafu tak jest zatarta, że z urywkowo zachowanych wyrazów tylko tyle domyślić się można, iż grający w kostki za trzeciém napomnieniem oddaleni byli z bursy.)

De armis.

Nemo audeat arma ad laedendum apta, sicut gladios, culellos, vel quibus aliquo modo laedi posset in camera sua vel aliena sine licentia (?) . . . apud seniore, quod si ea servare praesumat . . . (Reszta paragrafu zatarta. Domyślać się atoli można z wyrazów tu i owdzie jeszcze czytelnych, że ukrywający w izbie swojej broń, karany był po trzykroć piénieżdmi, a za czwartą razą oddalony z bursy.)

De non faciendis singularitatibus.

Si quis singularitates, scismata seu divisiones, conventicula, conspirationes . . . que impediencia vel impediunt. fecerit et pro eis a seniore admonitus non destiterit, pro primo solvat sex grossos, et si amplius fecerit, puniatur in fertone. Si tertio, de domo excludatur.

De libris domus.

Statuimus, quod libri bursales quicunque sunt, in futurum erunt, sub clave senioris in testitudine serventur. Ipsis tamen inhabitantibus in iure canonico studentibus volentibus de commutatione in contumationem praestentur, seu communicentur et tempore vacantiarum post commutationem generalem Seniori domus Volumus tamen, ut quilibet librum aliquem recipiens se manu propria ad regestrum senioris inscribat reco-

gnitionem faciendo, quis liber dicat (?). Et si qui inventi fuerint libros non servare cum honestate tanquam . . . ab eis recipiantur et aliis plus studiosis et diligentibus conferantur.

De clausione domus.

Nullus audeat domum tempore destinato serare aut claudere prohibere. Ita quod commutatione aestimali domus immediate post primam claudatur, hiemali vero commutatione post tertiam, licet in fine commutationis vernalis nocte decrescente et die crescente, et e contra secundum exigentiam temporis potest esse promcior vel tardior clausio. Quod si quis huic statuto praesumpserit, per se domum claudendo vel claudere prohibendo prima vice a seniore domus moneatur. Si secundo id fecerit, in fertone puniatur. Si tertio, in duplo; si quarto, excludatur.

Trzy następne paragrafy, zatarte nie dowyczytania, tyczą się zachowania mileżenia w bursie i jakichś sądów. Poczém następuje:

De tempore et modo electionis consiliariorum.

Statuimus, ut ea die, qua in universitate electio domini rectoris celebratur, consilarii domus passim ex nationibus eligantur, protunc in domo existentibus, qui cum seniore causas in domo emergentes discutiendi habebunt potestatem, sic ut si quis a sententia iniuste ad rectorem appellaverit, in uno fertone puniatur, quam poenam tollet senior pro suo interesse.

De honestate iudicum et primo consiliariorum ad seniorem et ad se invicem.

Statuimus, ut consilarii qui qualiter, ut praedictum est, electi fuerint se honeste habeant ad seniorem, unquam alterius votum non interrompendo, nec impediendo. Sed unusquisque de voto per seniorem requisitus votum suum libere pronuntiet, prout sibi pro ordine ac honestate domus videbitur. Si quis oppositum fecerit, alicuius votum infringendo, vel unus contra alium oppro-

briose insurgendo, eidem vel eisdem silentium imponatur per seniore. Si vero non curaverit, puniatur in sex grossis.

De honestate omnium in iudicio.

Statuimus, ut honestas ab omnibus et silentium in iudicio teneatur, nullus vero audeat seniore et consiliarios in iudicio sedentes verbis subsanatoriis, aut etiam clamoribus infestare. Quod si quis oppositum attemptare praesumpserit, primo pro poena solvat quatuor grossos. Si secundo hoc ipsum fecerit, puniatur in fertone; si tercio, de domo excludatur.

Ut servitores non percutiantur.

Nullus praesumat in aliquem servitorem alterius studentis manus violentas iniicere; quod si aliquis hoc nephas fecerit, solvat communitati octo grossos. Sed si aliquis hoc ipsum servitori senioris facere praesumpserat, puniatur in fertone, quia qui servitori aliquid facit, domimo facit, et si a talibus non desisterit in duplo puniatur, et sic consequenter.

Speciale de servitoribus communitatis.

Cały paragraf tak jest w rękopiśmie zatartym, że go niepodobno było wyczytać.

De honestate servitorum.

Statuimus, ut unicuique, nec non studentibus in domo morantibus omnimodam humilitatem, honestatem et reverentiam exhibeat unicuique secundum statum suum, ita videlicet ut si quem ad fornacem ex studentibus vel ad tabulam venire contingat, statim cum honestate et sine omni mora cedere sit astrictus et inter studentes se immiscere non praesumat, sed in parte, ut servitorem decet, sedeat. Quod si quis oppositum fecerit et seniori putatus (?) fuerit, talem tanquam inhonestum et immorceratum (?) senior virgis corripiat. Idem volumus intelligi, ut tempore prandii aut coenae in stuba stare, aut ambulare non praesumat, sed unusquisque servitorum pacifice in loco suo sine murmure sedeat, nec strepitum aliquem faciat, nec lectioni ad men-

sam impediat. Item tempore actus in domo fieri consueti inter studentes juristarum sedere in scamno ullus audeat, sed unusquisque in inferiori circumstantia fornacis honeste, ordinate, pacifice ac quiete sedeat, et si qui excesserit expellatur. Et si non desisterit, virgis per seniore[m] corripiatur.

De honestate actus.

Semper actus in domo fieri consueti feria quarta et feria sexta quivis honeste et pacifice in locis suis sedeant, murmurare aut susurrare risus aut cachinnos facere non audeant, sive aliquem arguentem vel respondentem irridere, vel subsanare. Et si quis de hoc per seniore[m] admonitus non desisterit, puniatur in quadrante; secundo in mediete, tertio in grosso. Sic tamen si pertinax vel rebellis apparuerit, poterit majori poena juxta arbitrium senioris. Sed unusquisque diligenter argumenta arguencium percipiat et ad formam eorundem intendat, cui omnes intersint, sub poena gros. usque ad finem.

De multiplicatione servitorum.

Senior omnimodam potestatem habeat et auctoritatem multiplicationis servitorum perhibere, taliter quod quaelibet camera in uno tamen servitore debet esse contenta. Omnis quidem servitor omnibus in eadem camera morantibus servire sit astrictus. Ipsi vero domini de suis portionibus ipsi servitori elargui tenebuntur; alias si secus fecerint, servitori licebit se a serviciis eorum excusari.

De praesentatione servitorum.

Cały ten paragraf tak jest zatartym, że go przeczytać żadną miarą nie można, podobnież i następny.

De introitu coquinae.

Statuimus, quod nullus ex servitoribus sine causa legitima coquinam intrare praesumat sub poena correctionis. Si quis vero

servitor correctionem pati nollet, in instanti per seniore[m] domus de domo ejiciatur. Item volumus, ut praepositus aut dispensator percipiat coquo vel cocae, ut . . . uxuens sevitor intronittans sub poena carentias portionis ipsius coci vel cocae, et si in hoc ipso praepositus et dispensator inadvertentes fuerint, in medio grosso puniantur tociens quociens hoc visum fuerit et probatum per seniore[m] domus.

Statutum honestatis.

Nullus rixosus neque rebellis, discolus aut vagabundus, aut deferens vestem indecentem, sicut pallia aperta, pilleos laicales, calceos rostratos, vel rubeos statum clericalem dehonestantes, ac omnia et singula per que scandalum posset suboriri. Quod si quis susceptus postmodum huic statuto temere contravenire praesumpserit, primo per seniore[m] domus moneatur. Si vero post monitionem factam non desisterit, de domo excludatur, tanquam honestati domus contrarius.

De solutione et exactione cameralium.

Statuimus, quod quilibet domum ipsam inhabitans, post solutionem introitalium, sit astrictus ad solvendum unum fertonem pro quolibet commutatione cameralium. Et ipse senior praedictas pecunias ab ipsis inhabitatoribus in fine ejuslibet commutationis exigat, ipsique procuratori universitatis protunc existenti realiter et cum effectu tradat, ex quibus pecuniis ipsa domus reformetur et provideatur, secundum arbitrium et mandatum domini rectoris.

Statutum ad faciendum querelas.

Statuimus, habereque volumus ut semel, aut bis in septimana ipse senior cum consiliariis, vel saltem uno vocato ad se consiliario post clausuram domus in cameris querelas faciat, et

si quem, vel aliquos non iuenerit in domo dormientes, pro primo tales . . . sint astricti ad poenam quatuor grossorum. Si secundo solvat octo grossos. Si tertio solvat fertionem. Si quarto non fuerit inventus, omni semota indulgentia de domo excludatur. Nisi si quis habuerit licentiam a seniore hoc de illis intelligi volumus. Et qui quidem licentiam habebit salvus a poena erit. Que per seniore[m] exigatur et ad usum suum pro suo placito convertatur. (Reszta paragrafu tak zatarta, że go odeczytać nie można.)

Inter cetera volumus, quod omnes et singulae poenae in ipsis statutis contentae et positae per ipsum seniore[m] cum consiliariis exigantur et ad carbanam domus per . . . refector. omnium inhabitantium reponantur, et juxta arbitrium senioris et consiliariorum praedictae pecuniae cutant?) et ad praedictam carbanam clavem unam senior habeat, et aliam consilarii domus saepe fatae. Amen.

W roku 1492. postanowiła akademia względem téj bursy, co następuje:

De audiendis lectionibus in iure canonico.

Anno Domino millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo, die Jovis prima mensis Martii in plena convocatione Doctorum et Magistrorum duntaxat salariatorum, per Venerandum patrem Magistrum Mathiam de Kobylino Sacrae theologiae professorem, lectoremque ordinarium ejusdem ac rectorem universitatis protunc existentem facta. Uno omnium ore conclusum est et statutum, quod omnes et singuli studentes in bursa canonistarum alias Longini nuncupata commorantes, ne et tempus et pecuniam inutiliter consummant, utque ipsis in scientia et moribus proficiendi via oportuna non desit, lectiones pro decretorum doctoribus in facultate canonica legi consuetas qualibet die legibili audire diligenter debeant et sint astricti, prout hoc in privilegio fundationis praefatae bursae canonistarum clare expressum est. Istaque fuit motiva ratio, et finalis ipsius fundatoris. Quod si quis justo impedimento cessante, de quo senior praefatae bursae

cognoscere debet, minime facere curaverit, extunc prout exnunc monitione praemissa poenam exclusionis de domo studiosorum, tanquam arbor infructifera sese noverit incursum ipso facto. Acta sunt haec tempore quo supra. In collegio majori artistarum. Datum rectoratus sub figillo.

SEQUITUR DE ELECTIONE PROVVISORIS BURSAE LONGINI.

Anno domini Millessimo quadrigentesimo nonagesimo quarto die Jovis decima Aprilis. In rectoratu Venerabilis viri Joannis Sacrani de Oszwyczym etc.

Prima Conclusio.

Item in eadem convocatione conclusum est nullo renitente, ut senior bursae Longini semper legat lectiones ad quas obligatus est. In absentia sui, dummodo ex causa legitima eum abesse, vel legere non posse contingat, per alterum paris conditionis aliquem. Ita, quod si doctor fuerit, non legat nisi per doctorem, alias ei pro lectione non computabitur et puniendus veniet secundum dispositionem statutorum universitatis. Si vero in defectu doctorum juxta privilegiis dispositionem Baccalarium fore contigerit, per alterum baccalarium in defectu doctoris implere poterit modo praedicto. Quae quidem conclusio in Crastino Egidii, speciali ad hoc facta convocatione, in collegio Juristarum sub debita obedientia jurare et poena non Contradicendi concorditer est approbata.

Secunda Conclusio.

Anno Domini 1499. die Saturni XIII. Mensis Decembris in rectoratu Venerabilis Viri ac egregii Magistri Valentini de Ilkusz sacrorum Canonum doctoris Canonici et cancellarii universitatis studii Cracoviensis facta convocatione doctorum salaria-

torum omnium, duntaxat sub hac forma. Venerabilis dominus doctor et magister reverende, sitis hodie hora vigesima prima in stuba communi collegii dominorum canonistarum ad audiendum quaedam ardua, per rectorem proponi super litibus motis Universitati per honorabilem dominum Nicolaum, executorem testamenti Reverendi olim patris Domini Jacobi de Schadek, et deinde quaerelam illius super injuriis ut praetendit sibi per universitatem factis, et specialiter contra dominum doctorem Petrum de Ilkusz seniore[m] bursae Longini Canonistarum, ac super his tractandis, consulendis et finaliter concludendis, sub poena obedientiae et praestiti juramenti detur omnibus doctoribus, magistris duntaxat salariatis ex parte Rectoris. Qua quidem convocatione lecta et inducta querela et responsis hinc inde auditis unanimiter per omnes doctores et magistros conclusum est, ut doctor Petrus, praefatae bursae senior et sui successores, prout in eadem bursa existentes, exnunc et per amplius continuare lectiones in collegio, similiter actus qualibet septimana, his in bursa praedicta et tertiam ad altare ejusdem bursae incorporatum in ecclesia cathedrali Cracoviensi, lectionem tenebit habebitque continuam, aut ipse inservire, missasque leget, prout haec omnia latius in privilegio erectionis ejusdem bursae et praedicti altaris continetur, sub poena excommunicationis. Alias si temerarie ipse senior dictus ac sui successores praedictis contravenierint, poena privationis et destitutionis Bursae et altaris praedictorum subjacebunt.

Tertia conclusio.

Anno Christi 1501. XIX. Novembris in rectoratu Venerabilis et egregii viri Mathiae de Miechow, artium et medicinae doctoris. In bursa canonistarum Venerabilis ac egregius Petrus de Ilkusch magister artium et doctor juris canonici, senior praefatae bursae canonistarum in Cracovia adjudicatus est laboribus, lectionibus in Collegio et actibus in ipsa bursa disputandis, secundum privilegium erectionis collegiaturae pro seniore, et conclusionem per universitatem factam, in actis et conclusioni-

bus universitatis descriptam, sub rectoratu eximii ac Venerabilis Domini Valentini de Ilkusch, sub poenis ibidem contentis et expressis privationis et destitutionis collegiaturae, senioratus bursae canonistarum et altaris supra hoc dotati per Nicolaum de Coprzywnicza, plebanum in Xianschintet. Item adjudicatum est, ut carbana tenetur per senioremem Bursae, consiliariis tenentibus et servantibus claves carbanae. Quodque senior in carbanam ponat poenas a studentibus transgredientibus et ceteris inhabitatoribus extractas in praesentia consiliariorum post sufficientem pecuniae computationem, et quod amplius private non imponetur quidquam in praefatam carbanam. Item mores inhabitantium corriganter per senioremem Bursae, non admitendo eisdem qualescunque insolentias et adinventiones contra bonos mores, ut non ingrediantur tabernas et studiosos ne impedirent, strepitum et clamorem ne facerent, de nocte ut non exirent, post tertiam noctis statim juxta consuetudinem aliarum bursarum domum claudendo, in Jeme, in aestate citius. Si quis tamen inhabitantium veniret post clausuram, intronitatur per senioremem usque ad unum quartale horae, et non ultra. Claves a domo et ejus hostio nemo habeat praeter senioremem. Mulieres non introducantur, nec ingredi permittantur ibidem, quoniam per hunc modum boni mores depravantur et honestas domus polluitur ac in ignominiam detruditur. Amplius etiam senior non teneat in suis habitationibus aliquos inhabitantes censum et solutionem pro seipso extrahendo et usurpando. Quod in cameris moretur quilibet inhabitator ad hoc deputatus, in una duo, ad minimumque unus perseverans, ubi, si necessitas urgeret, senior cedere debet de habitatione ex opposito junioris, stuba senioris locata propter bonum universitatis augendum quemadmodum cedere debet, quia camera illa duntaxat in favorem personae venerabilis eximiique domini Joannis de Wladislawy tunc senioris praefatae Bursae canonistarum concessa fuit tempore Rectoratus Venerabilis ac egregii domini Joannis de Stanishevitz facta convocatione 1493. Nam sufficiunt pro seniore testudo, stuba major super testudinem et camera dicta tenebrosa et celarium minus testudinatum. Item duo consilarii pro tempore electi recipiant et

realiter tollant camerales ab inhabitantibus, sub testimonio integre procuratori universitatis reddendo et totaliter tradendo. Item senior Bursae tempestive puta in aestate ligna pro Bursa comparet et quanto expedicius et levius poterit emat, tempora frigida et cariora non expectando. Item rogatus et monitus est dominus doctor Petrus de Ilkusch, senior Bursae, per Laurentium Joannem de Ostrzeschow Notarium publicum, ut lectiones et actus continuaret secundum formam privilegii et conclusionis universitatis praedictae. In hac re confecta ut praemissum est sub poena expressa privationis altaris, collegiaturae et senioratus. Insuper commissum est duobus consiliariis tenere claves carba-nae et tollere appellationes. Actaque sunt haec in stuba majori Bursae Canonistarum, praesentibus ibidem Venerabilibus et egregiis doctoribus et magistris, domino Joanne de Skawina, Andrea de Czorra, Joanne de Kosten, Joanne Amicino, doctoribus in decretis, Thoma de Obidzino procuratore universitatis, Leonardo Vitreatoris, collegiato majore artistarum, Domino Nicolao de Pokrzywnicza Magistro, Jacobo de Kosten et ceteris in praesentia Notarii publici superius descripti.“

STATUTUM IN RECTORATU MAGNIFICI VIRI DOMINI ADAMI DE BOTHYN,

Artium et medicinae doctoris. Rectoris almae universitatis studii cracoviensis ac phisici regiae Majestatis Sigismundi dei gratia, regis Poloniae.

Nova quidam et contra leges consuetas inobedientia quorundam juris pontificii doctorum bursam canonistarum inhabitantium exorta erat, qui jurisdictioni senioris coeperunt esse rebelles, nec statuta omnibus et singulis in illa domo morantibus communia stutinare voluerunt se avellendo, nescimus qua ratione permoti: quod ad nostras pervenit aures, Nobis et senioribus doctoribusque cum decanis omnium facultatum in collegio domitorum canonistarum in corona consilii sedentibus (supputa men-

tendo) sive rationi intendendo, a procuratore studii nostri factis, senioribus Mathiae de Schydlow sacrae theologiae professore et canonico cracoviensi, Joanne de Costan juris pontifici doctore per dominum doctorem Gorra substituto, Joanne de Lesnicza sacrae theologiae decano, Joanne de Skavina sacri juris doctore, decano facultatis ejusdem, Nicolao de Coprzywnica, decretorum doctore et ordinario tunc universitatis procuratore: Martino de Zarnowecz, decano facultatis artium, Anno a natali Christiana 1511. undecima Aprilis. Quo animadverso nos huic malo occurrentes tunc praedictis doctoribus, senioribus et decanis visum est, et mature conclusum uno omnium consensu, bene primum negotium metiendo, decrevimus igitur et statuimus et de facto decernimus firmiter habere volentes, ut per amplius quisque et cujuscunque status fuerit dictam bursam incolens, sive sit doctor cujusque facultatis, sive magister vel baccalaureus studens, praelatus sive sacerdos qualiscunque sortis; sint omnes statutis dictae bursae et senioris obedientiae et domus clausurae subditi. Et si quempiam ex istis post horam solitam clausurae, juxta statuta venire ad domum acciderit, extunc senior cum intromittere jubeat et poenam solitam totiens quotiens evenerit, ab eo quatuordecim grossorum exigit. Nemo insuper privatam audeat habere clavem, nisi senior ejusdem Bursae; doctores tunc volumus ab actibus, qui in bursa soleri sint fieri, esse duntaxat absolutos. Datum ex aedibus nostris XXVI. Aprilis, anno ut supra.⁴

STATUTUM NOVITER CONFECTUM, IN RECTORATU VENERABILIS DOMINI STANISLAI BYEL. ETC.

Anno Christi 1522. octava Mensis Martii in rectoratu Venerabilis et egregii viri Domini Stanislai Byel de Nowacivitate sacrae Theologiae professoris et canonici Ecclesiae cathedralis Cracoviensis, in collegio canonistarum facta convocatione dominorum doctorum, seniorum, patrum decanorum et consiliariorum per dominos videlicet Bernhardi de Cracovia, decani Sancti

Floriani in Florentia, Nicolai Mikosch custodis ejusdem ecclesiae, Martini de Ilkusch Canonistarum sacrae theologiae ejusdem facultatis, Nicolai de Coprzywnicza, Jacobi Erczyschow, canonicorum cracoviensium, Joannis de Nyeszkowa, praepositi sandecensis, Martini Belza, Erasmi de Cracovia et Gregorii de Shamothuly lectoris ordinarii, de quorum praemissorum ex unanimi consensu et nomine totius universitatis conclusum est, ut doctor Stanislaus Bargiel senior Bursae juristarum et sui successores protunc in eadem bursa existentes ex nunc et peramplius actum unum in septimana feriis sextis, aut si festum in feriam sextam veniret, feriis quartis semel in septimana celebret, secundum ordinem camerarum studentium omnium, morantium in eadem bursa, nulla excusatione habita, cujuscunque status fuerint, sive sint doctores alibi promoti suo ordine respondeant, sub poena duorum grossorum ad carbanam irremisibiliter repnendorum, exceptis hic promotis atque incorporatis et haccalariis facultatis canonicae, quos volumus habere absolutos juxta contenta privilegiorum nostrorum.

Insuper intendendo statutis domus praefatae Bursae Longini constitutum est, ne ipse senior suscipiat in domum, nisi prius portata recognitione de subtitulatione facta a Domino rectore, ad quod eundem seniore astringimus. Actum et datum ut supra.

Anno Domini 1536. die Jovis 16 Martii in rectoratu Venerabilis ac egregii Domini Magistri Martini de Ilkusch Sacrae Theologiae professoris praepositi Ecclesiae Sancti Nicolai, facta convocatione in Bursa Canonistarum pro quibusdam defectibus ejusdem Bursae tam in aedificiis quam inhabitantibus revindendis, emendandisque ac reformandis Venerabilium ac egregiorum Dominorum Doctorum ac Magistrorum, videlicet Jacobi de Kleparz; Gregorii de Stawiszyn cuctodis Ecclesiae sancti Floriani, sacrae Theologiae professorum; Nicolai de Koprzywnicza, canonici cracoviensis, Martini Belsze de Cracovia; Joannis de Sanok, procuratoris universitatis, Mathiae Łączki, archidiaconi pomesaniensis, et Philippi de Cracovia doctorum in decretis. De quorum unanimi voto de consensu per Dominum Rectorem

memoratum, conclusum est, quod statutum praecedens (r. 1532.) de censu per mediam marcā pro commutatione, seu pro medio anno de quinque cameris potioribus solvendo, intelligi videlicet et teneri, quando duo eas inhabitant, ut sonat in fine, statutum illud quod fuit, per eundem dominum rectorem ante annos fere tredecim editum: Si vero unus duntaxat fuerit in illis cameris inhabitans, extunc unam integram Marcā pro medio anno aequaliter illarum habitationum solvat, nisi per doctorem universitatis nostrae personaliter in eodem universitate residentem, vel aliqua earum inhabitetur, tunc enim per mediam duntaxat marcā, etiam si unus solus doctor in aliqua illarum manserit, censum pro medio anno solvet. Dignum enim fore censuerunt, ut doctores in universitate continue residentes et illam representantes, oneraque in mandatis Rectoris et convocationibus, aliisque officiis ferentes, majore gauderent praerogativa ultra caeteros conditione inferiores, quibus etiam, praecipue emeritis universitatis ipsa de gratia concedebat liberas quandam in domibus universitatis et bursis mansiones. Si vero tales doctores ab universitate absentes fuerint, et duntaxat habitationes seu habitationem in Bursa tenuerint, extunc pro solito more uti alii marcā pro quolibet medio anno censusolvere tenebuntur, vel aliquis eorum solvere tenebitur. De distribuendis habitationibus caeterum ibique per memoratum dominum rectorem conclusum est statutum: ut in distribuendis habitationibus ipse senior Bursae habeat rationem et respectum ad studiosos meritis diucius in Bursa manentes ac lectiones doctorum diligenter audientes, tales enim voluerunt praefati domini, uti aequum et justum est, potioribus provideri habitationibus, quam illos qui, duntaxat uti inquilini manent in Bursa, lectiones doctorum autem non visitantes, vel raro visitantes, tales enim secundum statuta Bursae servare, vel manere non debent, nisi defectu studentium . . . tales in bursa tollerare permetteret, qui nihilominus subesse debent statutis et consuetudinibus Bursae.“

Praeterea census ex cameralibus integer, juxta statuta universitatis et bursae istius dudum de hoc edita, realiter et cum effectu in fine cujuslibet commutationis sine dilatione procura-

tori universitatis per seniore[m] de inhabitantibus exactus tradatur et detur, qui principaliter expendi debet ad reformationem necessariam Bursae illius, prout multis nunc eget et in tecto et in muris et in pavimentis, et sic de aliis, quae merito reformari debent et tempestive (ne periculum immineat) per universitatem ipsam et procuratorem ejus provideri et refici.

Conclusum est insuper ibidem et statutum, ut senior Bursae necessaria minora in Bursa provideat, puta per servitores Bursae mandet canalialia a pulveribus et aliis immundiciis purgari, ne per defluxum aquae et exuberantiam, aquae defluant ex canalibus ad pavimenta et habitationes. Ita consimiliter et in curia domus provideat, ne aquae decurrant, seu defluant ad cellaria et destruant muros.

Caeterum conclusum et statutum est, ut coquina communis non approprietur sibi per seniore[m], sed volentibus in ea excoquere esculenta aliqua, pateat, liberaque sit uti fuit semper, ita tamen, quod talis excoquere volens pro sua necessitate habeat propria ligna et non de communitalis lignis id faciat.“

Statut z r. 1523 między innemi opiewa: „Rector mandavit, ut duo et duo in una camera manerent. Ubi duo habitant uno servitore sint contenti prout etiam in Bursa Jerusalem.“

Sub rectoratu Reverend. Sacrae Theologiae doctoris Martini Glicii Pilznensis Ecclesiarum Cathedralium Cracoviensis, Wratislaviensis Canonici, in consessu et assensu Excellentium Jurisprudentiae doctorum, Sigismundi a Stezicza Canonici Cracoviensis, Jacobi Grunfeltii Luboszyce[n]sis Plebani, Jacobi Gorsci Ecclesiarum Sanctae Mariae Magdalenae Crac. Praebendarii, Metropolitanae Gnesnensis Archidiaconi et Cathedral. Plocen. canonici, Jacobi Mollitoris ordinarii lectoris, Petri Scothnicii et Stanislai Radossicii Licentiati Novorum jurium Professorum, acta et conclusa quae sequuntur: Anno Domini 1579. die VII. Decembris in Vigilia conceptionis gloriosissimae Virginis Mariae.

Magnificus Dominus Rector universitatis ex relatione frequenti plerorumque fide dignorum consideratis et cognitis multis defectibus Bursae vulgo Juristarum dictae, mandavit Praeposito Collegii D. Jurisperitorum, ut convocationem faceret D.

Doctorum et collegarum etc. Jurisprudentiae, tanquam ejusdem Bursae una cum D. Rectore privilegiatorum Provisorum ad audienda ea quae per Rectorem Universitatis proponerentur.

In qua quidem convocatione personaliter comparentes Senior et studiosi tunc Bursam D. Jurisperitorum inhabitantes gravi in quaerela ad D. Rectorem et doctores tam dictis quam scripto proposuerunt sua incommoda, quibus illam Bursam inhabitantes assidue premuntur.

Primum. Quia illis pecunia pro mensa communi fundata non extraditur, et quae extraditur non in tempore competenti, ut pro commoditate fori minori precio necessaria sibi coemere possint. —Decretum est ex unanimi D. Rectoris universitatis et D. Doctorum jurisprudentiae consensu, tanquam provisorum praedictae Bursae, ut Domini fiscarii et custodes thesauri atque dispensatores pecuniae publicae semper tempestive pecuniam pro necessitatibus Bursae ejusdem extradant. Maxime vero tunc quando ad ipsos senior Bursae cum aliquo consiliario vel antiquiore studioso venerint et causam legitimam necessitatis exposuerint. Non prius tamen pecunia denuo danda, quam rationem fecerint ex pecunia primum ab ipsis percepta: ubi si apparuerit seniore rationabiliter et pro evidenti necessitate Bursae mensae communis aliquid de propria pecunia exposuisse ultra pecuniam ipsi per D. Fiscarios datam, ut alacrior ad similia facienda redatur, statim illi erit solvendum. Et regestrum rationis uniuscujusque particularis apud eosdem fiscarios reliquat, reservandum pro ratione generali, coram omnibus provisoribus Bursae Jurisperitorum, per Praepositum convocandis per eundem seniore singulis annis die sancta Helizabet facienda. Quod si in ratione aliqua particulari dubium aliquod emergerit, non remoretur pecuniae numerationem ipsi seniori et necessitati mensae communis. Dubium vero quam primum ad patres referatur resolvendum et debito modo erratum commissum corrigendum.

Secundum. Proposuerunt se maxime gravari (praesertim cum sint numero pauci) magnis expensis mensae in dandis portionibus pro seniore, coco, Tertiano, sine aliquo subsidio externo ad tales expensas: petieruntque se hac in parte juvari.— De-

cretum itaque est, ut ex communi pecunia ad mensam Bursae istius pertinenti singulis hebdomadis additionum decem grossi per Fiscarios dentur: nec senior more aliorum Conturberniorum teneatur ad Bursam ponendam, aut partem ridituum suorum aliquam contribuere ad mensae communis sustentationem sit astrictus. Qvod quidem decretum ad beneplacitum rectoris et doctorum durabit.

Tertium. Proposuerunt quia omnia pro usu mensae communis empta, statim exhauriuntur et mox deficiunt, petierunt itaque hac in parte sibi prospici et salubre consilium dari.— Decretum est, ut una camera ad eam rem accomodetur, pro penu convertatur et clausuris duabus obseretur, a clausuraque una senior unam clavem, ab alia vero aliam consiliarius, vel hebdomadarius habeat; nec unus absque altero eandem carbanam aperire vel ingredi audeat, sub poena per provisos in transgressores arbitrandam.

Quartum. Proposuerunt se non habere unde salarium familiae, Coccae et Tertiano solvant, sine quorum ministerio vivere commodene mensam communem habere possunt, et jam quatuor quartalia se coccae retinuisse exposuerunt.— Decretum est, ut salarium familiae ex communi pecunia pro mensa consignata per D. Fiscarios solvatur ad instar aliarum Bursarum.

Quintum. Proposuerunt se gravari intollerabili statuto de negligentibus lectionem aut duas.— Decretum est, moderandum esse statutum in poena, ut contra negligentes ex casu aliquo sit poena unius grossi ad usus mensae et coquinae communis convertendi; contra vero negligentes lectiones, disputationes ex temeritate, vel saepenumero, sel semper, remaneat poena exclusionis de Bursa.

Sextum. Proposuerunt quia habitationes meliores absentes a Bursa retinent, presentes autem et commoditatem meliorem ad studia tractanda desiderantes deteriores possident— Decretum est, ut quicumque sine facultate absentiae nedum a seniore Bursae, sed etiam a Domino Rectore Universitatis obtento, duobus mensibus continue abfuerit, habitatione concessa praesenti, res ipsius omnes et singulae diligenter et fideliter in praesentia Be-

dellorum Universitatis vel alterius ipsorum et duorum testium conscribantur et in inventaria referantur, atque ad habitationem deteriorem transferantur cum bona provisione a damnis. Interim vero quam primum fieri poterit, ille qui in ejus habitationem commigraverit eidem significet sibi concessam esse habitationem ipsius; res vero ex eadem habitatione translatas in habitationem hanc vel illam: ideo curet quam primum venire et rebus suis prospicere, ne si damnum in rebus suis acceperit frustra aliquem lacescere velit, ita praemonitus. Quod decretum in susceptione uniuscujusque in Bursa eidem legatur.

Septimum. Proposuerunt de stillicidiis non tantum rebus ipsorum, sed aedificiis Bursae plurimum incommodantibus, et dominus rector ex certis causis ipsum monentibus hanc propositionem distulit ad convocationem universitatis.

Octavum. Proposuerunt quia libri communitalis ejusdem Bursae qui sint et ubi sint nescitur, quibus studiosi libenter uterentur secundum mentem eorum, qui ipsos legarunt vel donaverunt. Decretum est, ut senior cum duobus consiliariis eisdem libros conscribat et locum ubi sint ostendat. Domini autem doctores Jurisprudentiae facultatem regentes et provisores Bursae suae facultatis postquam habuerint eorundem inventarium de ipsis disponent pro commoditate studiosorum ejusdem facultatis et incolarum Bursae suae. Similiter debere fieri de tota suppellectili ad communitatem spectante.

Nonum. Proposuerunt quia studiosi et baccalaurei Jurisprudentiae retinent pleraque altaria, ratione quorum pro gloria et honestate ejusdem facultatis residere tenentur circa Universitatem et facultatem Jurisperitorum, non tamen resident, postulant eos compelli ad residentiam personalem, ut augeatur numerus eorum, qui ad mensam communem pertinent et symbolo majori facto commodius vivatur cum seniore et familia domus.— Decretum est et postulatum a Domino Rectore Universitatis, ut tales omnes ad instantiam instigatoris officii citet et cum ipsis secundum statuta, privilegia, conclusiones et consuetudines universitatis ab immemorabili tempore usitatis procedat.

Decimum. Proposuerunt quia cum magno incommodo rerum et studiosorum suorum coguntur expectare D. Doctores et Professores facultatis suae ad explicandas lectiones, qui, ut apparet, occupantur interim rebus et negotiis vilioribus et alio tempore sine quovis periculo et incommodo facilius expediendis atque sine scandalo transigendis, libro enim posito in cathedra per servitores, vix ipsimet sequuntur in quadra horae auditoribus tunc vel algentibus vel frigentibus, aut intentionem remittentibus animumque despondentibus.

Decretum est, ut singuli D. Doctores et Professores Jurisprudentiae secundum statuta universitatis ingreantur ad lectiones legendas temporibus et horis competentibus, neque deinceps praetendendum esse illam excusationem hactenus in favorem segniciei usurpatam: non habeo cui legam: ideo expecto auditores. Quod in aliis fieri solet facultatibus ibidem in hoc fiat: legant vel servitori, vel parietibus Deo praesente et diligentiam uniuscujusque et evasivam professionem considerante et auditores successu temporis subministrante; alioquin lectio serius incepta et per decanum annotata pro lectione non habebitur, et tanquam non legerit punietur.“
